

1. JUTRO (71) sb n

sg N jutro (6). ◇ G jutra (51). ◇ A jutro (12). ◇ L jutrze (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

1. *Dzień następujący bezpośrednio po dzisiejszym; przyszłość; cras Mącz, Cn; crastino Mącz, Vulg (66)* : A tako Iezus na prozbę ijch pokorną/ obietzał fie s nimi bytz przez iutro/ to ieft przez łrodę tzaly dzień. *OpecŻyw* 78v; *KochPieś* 23; że y tobie/ wieczności/ á co więtłza/ y iutrą tu nie obiecano. *LatHar* 578; Nie trofzczćiefz fię tedy o iutrze. *WujNT Matth* 6/34.

Przysłowia: lepfze iedno dziś niż dwoie iutro *RejZwierc* 37v; lepfze dziś niż iutro *RejZwierc* 239v. dziś to náfz czás włafny/ iutro iuż nie náfz *RejZwierc* 66v.

Poki poty/ áby fie ták iedno roíło/ Chociay iutro obiełza/ áby przez dziś było. *RejWiz* 190.

Zwrot: »(po)czekać jutra« (2): Działki nic się nie lekaycie/ Przełpiećnie iutrą czekaycie *BierEz* O, G3.

Wyrażenia przyimkowe: »do jutra« = *in crastinum Mącz, Vulg (41)*: *BierEz* C2v; a tam do iutra przebywáy ij pociechy fwé czekáy. *OpecŻyw* 30; *March*³ X; *Diar* 51; *RejPos* 316; Zapłáty naiemnikowi twemu nie záfwićiągay do iutrą. *BibRadz Lev* 19/13, *Ex* 23/18, *Lev* 19/3; *BielKron* 53v; *Mącz* 167a; Iuż twoiá ákcia do iutrą muł trwáć *RejZwierc* 70v, 30v, 83v; kto wie będełi do iutrą żyw? *SkarŻyw* 355: *NiemObr* 24; *PudłFr* 73; narozmyslenie sobie bierze do iutra *ActReg* 157, 60; Y poimáli ie/ y podáli do więżenia do iutrą [*in crastinum*]: bo iuż był wieczor. *WujNT Act* 4/3; *SarnStat* 145, 815.

~ *Zwroty*: »do jutra odłóżyć (a. odkłádać)« = *in crastinum differre Mącz; recrastinere Calep [szyk 14 : 2] (16)*: I chc(i)eli tedyż [*posłowie*] íć ku KJM z tym, ale iż panow przy Krołu wiela nie było, odłóżono im do jutra. *Diar* 54; *Mącz* 67b, 88b; [*Woiewoda*] miał ten obyczáj/ niemal káżdą rzecz/ ábo do kilká dni/ ábo przynamniey do iutrą odłóżyć *GórnDworz* R, H4v, O, R, V2v, Dd5, Mm7v; *RejZwierc* 59v; *CzechRozm* Av; *SkarŻyw* 510; *Calep* 900a; *SarnStat* 789; *GórnRozm* E.

»od jutra do jutra odkłádać (a. odłóżyć)« = *odwlekać w nieskończoność odkłádać na przyszłość; in posterum Mącz (2)*: *Mącz* 314e; Boię fie by nieprawdą/ co dawno okrzczono/ Co od iutrą do iutrą bywa odłóżono *GosłCast* 68.

»(po)czekać do jutra« [*szyk 2 : 1*] (3): ále tá rychley przyczyná ieft iey łmierć/ iż fie iey długi czás zdał czekáć do iutrą *GórnDworz* Y8v; *RejZwierc* 55, 85v. ~

»na jutro« (9): *Leop Ios* 7/13; *BibRadz Num* 11/18; *GórnDworz* c8; nágotuycie fie włyfcy ná iutro/ pewnie go ná tey gorze widzieć będziecie *RejZwierc* 9; Nieuczynny. Trzebá fie rozmyłláć ná to/ Iż nie iutro będzie láto. Nie záfwdy iágod zbieramy/ Ná iutro fie rozmyłłamy. *RejZwierc* 232v; *WujJud* 241; trzebá ná iutro przeyrzeć co fię wkołćiele czytác y łpiewác ma. *SkarŻyw* 507; *ActReg* 9.

~ *Przysłowie*: Gdy dziś potrzebę będziefz miał: Pátrż by fie ná iutro ołzczymiał. *BierEz* G. ~

»w jutro« (1): Boć łzczęfeie podobne wodzye/ Dził ieden drugyego zbdzye/ Ale záfię w drugyie iutro/ Przyniełieć łuknię y futro *BielKom* F2.

»za jutra« = *nazajutrz; perendie Mymer*¹ (2): *Mymer*¹ 5; Thedy záiutrą obudził rybitw ráno pielgrzymá *HistRzym* 37v.

2. *Ranek, rano* (5) : Cras et Crastino, Yutro/ Zaránie. *Mącz* 67b, 207a; Y łpáli tám w onym chlewie A gdy iutro było/ záfwał Anyoł gołpodarzá *HistRzym* 29.

Wyrażenie przyimkowe: »z jutra« (2): Ráno/ et z iutrą. Mané. *Calag* 210.

~ *Szereg:* »bądź w wieczor bądź z iutra« (1): ták Bog tobą władnie wízelák/ gdy raczy tedy lężełz wznák/ bądź to w wieczor bądź z iutrą/ ílkryta iego godziná *ArtKanc* S4. ~

Synonimy: 2. rano, zaranie.

Cf **[DOJUTRASZEK], DOJUTREK, DOJUTROWANIE, DOJUTRZNY, JUTRZA, JUTRZE, NAZAJUTRZ, POJUTRO, POJUTRZE, ZAJUTRO**

JW